

ÅRSRAPPORT 2023

SHAPE ÅRSRAPPORT 2023
Produceret af SHAPE – Shaping Digital Citizenship
Redigeret af Kirsten Brohm

INDHOLD

ORD FRA CENTERLEDEREN	4
CENTERADMINISTRATION	5
ADVISORY BOARD	5
FORSKNINGSPROJEKTER	
Den digitale borger	6
Digital aktivisme	7
Digitale teknologier og kollektiv brugeradfærd	8
Digital Dannelse og Maskinlæring	8
The Invisible Men (TIM)	9
AIAS-SHAPE FELLOWSHIPS	
Etik og digitalisering i velfærdsstaten	10
Samskabelse mellem mennesker og AI	11
AI-understøttet demokrati og medborgerskab	12
Sociale medier og demokratisk medborgerskab	12
Fra intelligente campusser til intelligente byer	13
FORSKNINGSNETVÆRK 2023	14
HØJDEPUNKTER I 2023	
Højdepunkter 2023	24
StudenterTing: Data, demokrati og tillid	26
Juridisk seminarække	27
FORSKNINGSAKTIVITETER 2023	
Presse	28
Oplæg og præsentationer	29
Publikationer	30
Aktiviteter og outreach	32
BEGIVENHEDER 2023	33
EKSTERNE SAMARBEJDSPARTNERE	37
FORSKERE	38
NYANSÆTTELSE 2023	40

ORD FRA CENTERLEDEREN

2023 markerede SHAPes andet aktive år, og oven på et indledende 2022 med opbygning af centeradministration, rekruttering og etablering af samarbejder har SHAPe i 2023 opnået betydelige resultater og etableret et stærkt netværk.

I SHAPe udfører vi tværfaglig forskning i krydsfeltet mellem demokrati og digitalisering. Men vi bruger lige så mange kræfter på borgerinddragelse og samarbejde med eksterne aktører, ligesom vi deltager aktivt i den offentlige, politiske debat om digitalisering og teknologiforståelse.

En fornyet bevilling tildelt af Aarhus Universitets bestyrelse betyder, at vi også i de kommende år kan fortsætte de mange dialoger og samarbejder med nationale og internationale forskere, organisationer, myndigheder og borgere, som er nødvendigt for, at vi kan udvikle forskningsbaserede løsninger, der bidrager til en ansvarlig, inkluderende og demokratisk digitalisering.

Jeg vil gerne takke alle, der har bidraget til at gøre SHAPe til et åbent, aktivt og samfundsengageret forskningscenter i det forgange år. Vi glæder os til at fortsætte dialogen i det kommende år.

Bedste hilsner,

Peter Lauritsen, Professor & Centerleder

CENTERADMINISTRATION

Peter Lauritsen, Professor & Centerleder

Kirsten Brohm, AC-fuldmægtig

Ane Wintoniak-Bendtsen, Studentermedhjælper

ADVISORY BOARD

Kaj Grønbaek, Instituttleder, Institut for Datalogi, Faculty of Natural Sciences

Niels Mejlgaard, Prodekan, School of Business and Social Sciences

Mette Nørgaard, Professor, Institut for Klinisk Medicin, Faculty of Health

Anne Marie Pahuus, Prodekan, Faculty of Arts

Brian Vinter, Prodekan, Faculty of Technical Sciences

FORSKNINGSPROJEKTER

I 2022 og 2023 har SHAPE bestået af 4 overordnede forskningsprojekter: Den digitale borger; Digital aktivisme; Digitale teknologier og kollektiv brugeradfærd; Digital dannelse og maskinlæring. Hvert projekt er ledet af en PI og består derudover af både senior- og juniorforskere.

SHAPE blev i foråret 2023 udvidet med et selvstændigt projekt om digitale patientfællesskaber, The Invisible Men (TIM), samt en række affilerede projekter på tværs af fakulteter på AU (se side 28). I september 2023 kunne centeret også byde velkommen til 5 AIAS-SHAPE fellows, som med hver deres individuelle forskningsprojekt indgår i en interdisciplinær forskningsgruppe på Aarhus Institute of Advanced Studies (AIAS) ledet af SHAPE.

DEN DIGITALE BORGER

Projektet har til formål at fremme vores viden og forståelse af, hvad det indebærer at være borger i et samfund, hvor vi har en stadigt mere omfattende digital repræsentation - en "digital dobbeltgænger" - i offentlige systemer.

Projektets omdrejningspunkt er at udvikle vores viden om, hvordan medborgerskab påvirkes og transformeres af digitaliseringen. Særligt rettes fokus på udsatte borgeres oplevelser med digitaliseringen samt forskellige typer af udsathed.

Projektet vil involvere borgere aktivt og deltage i den offentlige samtale om, hvordan digitale infrastrukturer og data påvirker samfund, demokrati, medborgerskab og subjektivitet. Projektets formål er derfor at synliggøre muligheder, magt og politikker, der findes i dataficering og digital infrastruktur. På den måde er projektet med til at sikre adgang til viden og mulighed for debat i den offentlige debat.

Projektet har til formål at afdække følgende spørgsmål:

- ❖ Hvordan er relationen mellem digitalisering og tillid udformet og udviklet i danske digitaliseringsstrategier?
- ❖ Hvad karakteriserer udvalgte og udsatte borgeres oplevelser med digitale medborgerskabspraksisser?
- ❖ Hvordan oplever udvalgte og udsatte borgere deres digitale repræsentation i offentlige systemer?
- ❖ Hvordan kan digitalisering resultere i forskellige typer af udsathed?

Projektdeltagere: Peter Danholt (PI, lektor), Antoinette Mary Fage-Butler (Co-PI, lektor), Peter Lauritsen (Professor), Patrick Heiberg Kapsch (Post.doc), Mikkel Rask Pedersen (Post.doc).

Eksterne samarbejdspartnere: Aarhus Kommune, Norddjurs Kommune, Dansk Socialrådgiverforening, VIA University College.

DIGITAL AKTIVISME

Projektet består af to relaterede eksperimentelle forskningsprojekter og en række aktiviteter fokuseret på græsrods- og det aktivistiske potentiale i digitale og web-infrastrukturer. De overordnede formål i projektet er:

- ❖ At udvikle nye teoretiske og analytiske forståelser af, hvad demokratisk borgerengagement og deltagelse er i lyset af forandringer i digitale infrastrukturer.
- ❖ At undersøge praktisk og eksperimentelt hvordan græsrodsteknologiske infrastrukturer potentielt skaber nye visioner og praksisser for borgerengagement og deltagelse.
- ❖ At kommunikere græsrodsteknologiske praksisser og refleksioner over deres værdi til en bredere offentlighed.

Undersøgelsen følger to spor:

- ❖ **Søgeinfrastrukturer:** 'Søgning' er specifikt relevant, fordi det både udgør en af de mest almindelige brugeraktiviteter, og fordi det er et vigtigt element i udviklingen af nettet og kunstig intelligens. Forskningen adresserer 'fremtidens søgning' ved at undersøge chatbots og mis/desinformation gennem eksplorative (auto)etnografier og alternative søgemaskiner. Projektet følger ny udvikling inden for internetsøgning og nye protokoller for disse i det kommende EU-finansierede Open Web Index og belyser desuden internetbrugeres handleevner, når de søger online gennem en række af offentlige workshops i Aarhus og i udlandet.
- ❖ **Publiceringsinfrastrukturer:** Projektet deltager i og følger udviklingen af en ny platform, ServPub, til hybrid publicering, f.eks. udgivelse på tværs af digitale og printede udgaver. Publicering er særligt relevant for SHAPE, fordi feltet historisk er nært knyttet til demokratiske udviklinger. I dette tilfælde arbejder vi med digitale græsrodsbevægelser og udforsker wiki-to-print forsknings- og videnspublicering. Undersøgelsen sætter spørgsmålstegn ved opfattelser af brug, vedligehold, hosting og service samt ved, hvordan autonome netværk producerer visioner og praksisser, der (som modpol til 'outsourcing') imødegår den store tech-cloud ('big tech').

Projektdeltagere: Christian Ulrik Andersen (PI, Lektor), Winnie Soon (Co-PI, Lektor), Pablo Velasco (Co-PI, Lektor) og Renée Ridgway (Post.doc).

Eksterne samarbejdspartnere: Centre for the Study of the Networked Image (London South Bank University), Creative Computing Institute (University of the Arts London), In-Grid, King's College London, Open Search Foundation, Systerserver, Varia.

DIGITALE TEKNOLOGIER OG KOLLEKTIV BRUGERADFÆRD

Digitale teknologier og deres algoritmer spiller en væsentlig rolle for vores demokrati og sociale sammenhængskraft. På den ene side er de rum for adfærdsoptimering, fællesskaber og meningsudveksling, men på den anden side kan de potentielt være instrument for at forstærke bias, segmentering, diskrimination og sprede misvisende eller decideret desinformation fra fx indflydelsesrige personer og koordinerede netværk. Dette projekt beskæftiger sig med at undersøge og derigennem dokumentere og synliggøre sådanne potentielle kollektive brugeradfærdsmønstre.

Projektdeltagere: Anja Bechmann (PI, Professor), Marina Charquero Ballester (Post.doc), Jessica Gabriele Walter (Post.doc), Anton Elias Holt (Videnskabelig assistent), Mathias Holm Tveen (AC-TAP).

Eksterne samarbejdspartnere: Faktabaari, TjekDet, Faktisk, källkritikbyrå, Pagella Politica, ATC, University of Uppsala, University of Bergen, University of Helsinki, University of Amsterdam, European University Institute, George Washington University, Brown University, and META (data grant awarded in 2022).

DIGITAL DANNELSE OG MASKINLÆRING

Projektet har til formål at udvikle konkrete hands-on forløb i digital teknologiforståelse rettet mod kunstig intelligens og maskinlæring for danske borgere i alderen 40-70 år med henblik på at understøtte et aktivt medborgerskab, kreativitet og empowerment i en digitaliseret samtid. Prædiktive teknologier spiller en afgørende rolle i udviklingen af det danske velfærdssamfund i alt fra screening for brystcancer, forudsigelser om omsorgssvigt i familier, til hverdagsteknologier, hvor vi som forbrugere understøttes i at træffe rigtige valg ud fra vores individuelle præferencer. Hvor teknologiforståelse i større og større udstrækning integreres i uddannelses tilbud fra grundskolen over ungdomsuddannelser og professionsuddannelser, står en række borgere uden de fornødne digitale kompetencer til at kunne forstå og deltage aktivt i den digitalisering, som præger samfundet i årene der kommer. SHAPE vil i samarbejde med relevante partnere sætte fart på borgeroplysning om digital teknologi og helt specifikt om kunstig intelligens og maskinlæring. Det sker på biblioteker og i regi af fagforeninger, hvor vi i konkrete workshopforløb sætter fokus på konstruerende, kritiske og kreative processer, hvor borgere får hands-on forståelse for teknologiens muligheder og konsekvenser.

Projektet har udviklet et digitalt tool-kit "ml-machine.org", der henvender sig særligt til borgere uden tidligere erfaringer med digital teknologi. I en co-design proces med Dokk1 og fagforeninger vil vi udvikle og afprøve et borgeroplysningsforløb, hvor borgere får mulighed for at konstruere egne kunstig intelligens systemer, for derigennem at kunne forstå de teknologier, som i øjeblikket integreres overalt i samfundet. Forløbet integrerer fire kompetenceområder: Teknologisk handleevne, computationel tænkning, digital design og digital myndiggørelse.

ml-machine.org er en online læringsplatform, som bruger maskinlæring til at træne en computermodel, til at genkende forskellige bevægelser. Ved at forbinde en micro:bit til computeren, kan ml-machine.org bruge dennes indbyggede accelerometer til at indsamle og træne modellen på bevægelsesdata. Ydermere kan ml-machine indstilles til at reagere med forskellige outputs på genkendelser, og man kan på denne måde skabe et interaktivt system. ml-machine.org er designet så brugeren hurtigt kan skabe et funktionelt system og dernæst kan udforske mere avancerede detaljer af maskinlæringsprocessen efter egen interesse. Da systemet kører i en almindelig webbrowser, kan det nemt tilgås, og det kræver kun en micro:bit at komme i gang. Samtidig sikres brugerens data, da disse aldrig forlader dennes computer.

Projektdeltagere: Ole Sejer Iversen (PI, Professor), Peter Dalsgaard (PI, Professor), Christian Dindler (Co-PI, Lektor), Magnus Høholt Kaspersen (Post.doc). **Affilierede:** Marianne Graves Petersen (Professor), Lina Have Musaeus (Post.doc), Karl-Emil Kjær Bilstrup (Post.doc).

Eksterne samarbejdspartnere: DM – Dansk Magisterforening, Centralbibliotekerne, Dokk1, DR – Danmarks Radio, BBC micro:bit.

THE INVISIBLE MEN (TIM)

1,3 millioner danskere lever med kronisk sygdom og nogle vælger at indgå i patientledede fællesskaber på sociale medier for at søge viden og dele deres sygdomsfortællinger med andre i samme situation. Forskning peger på at deltagelse i online fællesskaber med peers kan give borgere med kronisk sygdom viden og omsorg på måder familie og venner ikke kan. Der er imidlertid en stor kønsmæssig skævhed i disse online fællesskaber, som overvejende domineres af kvinder. I Skandinavien har vi en stærk tradition for demokratisk deltagelse og medborgerskab. En tradition som den stadig stigende digitalisering af samfundet både udvider og udfordrer. Projektets omdrejningspunkt er at kaste lys på netop denne kønsmæssige skævhed i digital deltagelse ved at undersøge, hvorfor så få mænd vælger at dele deres sygdomsfortællinger i online patientledede fællesskaber og hvilke konsekvenser det potentielt kan have i et digitalt medborgerskabs- og ligestillingsperspektiv. Gennem individuelle interviews søger projektet at afdække følgende spørgsmål:

- ❖ Hvorfor vælger mænd (ikke) at indgå i online fællesskaber for kronikere? Og hvad gør de i stedet for?
- ❖ Hvordan (hvis) er infrastrukturen og kommunikationsformen i online patientledede fællesskaber mere inkluderende overfor kvinder end mænd?
- ❖ Hvordan (hvis) kan digitale fællesskaber blive mere attraktive og inkluderende rum for mænd, hvor de har lyst til at dele deres sygdomsrelaterede fortællinger?

Projektdeltagere: Amanda Karlsson (PI, Post.doc).

AIAS-SHAPE FELLOWS

Etik og digitalisering i velfærdsstaten

Revolution, reform eller ro på? En undersøgelse af digitaliseringens effekter på velfærdsstatens moralske landskab

Digitale teknologier skaber både håb og bekymringer om, hvordan brugen af dem kan forandre vitale dele af de vestlige samfund, som demokratiet, sundhedsvæsenet, arbejdslivet og det juridiske system. Et håb er, at brugen af beslutningstagende og -understøttende algoritmer vil sikre en mere retfærdig, billig og effektiv offentlig administration. Samtidig rejses bekymringer for, at brugen af algoritmer kan være ødelæggende for velfærdsstatens grundlæggende moralske idealer og værdier ved at øge diskrimination, social ulighed og mangel på gennemsigtighed og troværdighed. På verdensplan er Danmark i front, når det kommer til digitalisering af den offentlige sektor. Det er derfor sandsynligt, at moralske forandringer, som følge af brugen af digitale teknologier, vil vise sig her.

Gennem interviews med relevante interessenter og filosofiske analyser af empirisk forskning i digitaliseringen af den danske offentlige sektor undersøger projektet, om der er indikation på forandringer i velfærdsstatens moralske landskab.

Projektets output er konferencen 'Den datadrevne velfærdsstat II: Revolution, reform eller ro på værdierne?', som SHAPE organiserer sammen med ADD-projektet og Dataetisk Råd og som afholdes den 18.4.2024 på Aarhus Universitet, samt en forskningsartikel, der giver et overblik over projektets fund.

Projektdeltagere: Cecilie Eriksen (AIAS-SHAPE fellow)

Samskabelse mellem mennesker og AI

Samskabelse mellem mennesker og AI med henblik på at engagere politiske beslutningstagere, offentligheden og forskere i samfundsmæssige spørgsmål

Dette projekt har til formål at udforske brugen af samskabende værktøjer mellem mennesker og AI for at fremme et bredt offentligt engagement i kritiske samfundsmæssige og borgerlige dialoger. AI-teknologier har oplevet bemærkelsesværdige fremskridt i det seneste årti, og et bemærkelsesværdigt felt er computerbaseret kreativitet, hvor algoritmer autonomt genererer "kreative" produkter på menneskeligt niveau, såsom billedkunst, poesi og musik. Dette skæringspunkt mellem menneskelige og algoritmiske evner rejser tankevækkende filosofiske spørgsmål om grænserne mellem dem. I den virkelige verden er effekten af disse teknologier dog mest udtalt inden for computerbaseret samskabelse, hvor eksperter og amatører problemfrit styrer kraftfulde kreative algoritmer. Især området tekst-til-x (billede, video osv.) har oplevet en betydelig vækst med OpenAI's DALL-E-udgivelse i 2021 i spidsen. Disse fremskridt har fået opmærksomhed i medierne, især med hensyn til deres konsekvenser for fremtidens arbejde, men der er begrænset viden om deres potentiale for sociale goder og offentlig deltagelse i forskning.

I dette projekt vil et 'computational co-creativity tool' kaldet crea.visions blive brugt som udgangspunkt og itereret i forhold til de specifikke projektmål. Crea.visions gør det muligt for den brede offentlighed at generere billeder og fortællinger relateret til aktuelle samfundsmæssige spørgsmål og fremtidige muligheder. Siden den første lancering i 2020 er crea.visions blevet testet med over 1.000 deltagere og 25.000 genererede billeder. Platformen er blevet skræddersyet til samfundsspecifik handling, og de seneste versioner giver brugerne mulighed for at geotagge problemer i en bestemt del af en by og indsende løsninger, der er forbundet med eksisterende NGO'er. Crea.visions blev først lanceret sammen med United Nations AI for Good og ArtBreeder for at øge bevidstheden om klimaforandringer og vigtigheden af at nå FN's mål for bæredygtig udvikling. Efterfølgende versioner af crea.visions er blevet brugt i Danmark ved det nationale klimatopmøde i efteråret 2021 og i maj 2022 i Venedig som en del af ACM's Creativity and Cognition Conference, hvor folk skabte visioner (billeder + titler og billedtekster) af mulige fremtider. Crea.visions blev også brugt i en række events i januar 2023 som en del af den internationale Learning Planet Festival; deltagerne blev bedt om at generere billeder af problemer og potentielle løsninger på problemer, der påvirker byen Paris. I foråret 2023 blev interaktionen mellem crea.visions skræddersyet til Aarhus Kommune i Danmark, hvilket gjorde det muligt at inddrage relevante interessenter i socio-tekniske forandringsprocesser.

Projektdeltagere: Janet Frances Rafner (Post.doc, AIAS-SHAPE fellow)

AI-understøttet medborgerskab og demokrati

Brug af AI til at teste effekten af inkluderende fortællinger på opfattelsen af medborgerskab og støtte til demokratiet

Bekymringen for demokratiets tilstand er vokset som følge af nye beviser på, at mange borgere ikke værdsætter demokratiske principper eller accepterer valgresultater. Mange mener, at kernen i disse antidemokratiske overbevisninger er en afvisning af nogle vælgere - etniske minoriteter - som mindreværdige medlemmer af nationen. Dette projekt spørger: "Kan en øget opfattelse af etniske minoriteters centrale betydning for nationen styrke borgernes engagement i demokratiske principper?" Ifølge projektets teoretiske ramme er individer motiverede - måske i stigende grad på grund af den voksende polarisering mellem grupperne - til at ofre demokratiske principper til fordel for partipolitiske og politiske resultater, der favoriserer deres interesser. Projektet hævder, at en måde, hvorpå individer retfærdiggør at ofre disse principper, er ved at afvise stemmer og rettigheder fra oppositionelle grupper, som de opfatter som perifere, andenklasses borgere med et mindre krav på nationen. På den måde kan oplevede hierarkier af nationalt tilhørsforhold hjælpe individer med at retfærdiggøre støtte til udemokratiske tiltag.

I eksperimenter i Indien og USA undersøger projektet, om inkluderende historiske fortællinger kan ændre minoriteters opfattelse af deres plads i nationen og majoritetsmedlemmers engagement i demokratiske principper.

Projektdeltagere: Nicholas Haas (AIAS-SHAPE fellow)

Sociale medier og demokratisk medborgerskab

Et personligt narrativ i form af en konkret persons erfaringer eller historie kan være en indfaldsvinkel til at gøre ellers komplekse samfundsmæssige problemer mere forståelige og interessante. Projektet undersøger, hvorfor nogle typer af disse personlige narrativer på sociale medier er så stærke, at de kan udløse digitalt engagement og forme faktuelle opfattelser af samfundsmæssige problemer og politisk ansvar, mens andre typer af personlige narrativer er uden indflydelse. Hvordan kan virkningen af misvisende, ikke-repræsentative personlige narrativer på sociale medier mindskes? Resultaterne fra projektet øger kendskabet til a) graden af diversitet i, hvordan samfundsproblemer illustreres med personlige narrativer på sociale medier, b) hvordan personlige narrativer på sociale medier former demokratisk engagement på sociale medier, og c) de digitale kilder til mobilisering, faktuelle fejlopfattelser og politiske ansvarstilskrivninger i offentligheden.

Projektdeltagere: Lene Aarøe (AIAS-SHAPE fellow)

Fra intelligente campusser til intelligente byer

Demokrati, digitalt medborgerskab og videregående uddannelse

Formålet med dette projekt er at undersøge forholdet mellem digital teknologi og forandringer inden for videregående uddannelse gennem en komparativ analyse af 'smart campus-initiativer' i Europa og USA. Smart campus-initiativer involverer typisk brug af digitale værktøjer til at gøre dele eller alt af det følgende: overvåge og automatisere aspekter af studerendes læring og fremskridt; administrere faciliteter og ressourcer for at forbedre effektivitet og bæredygtighed; producere nye indtægtsstrømme; og forbedre sikkerhed og studerendes velvære på campus. Smart campus-initiativer er meget lovende med hensyn til at forbedre de studerendes læring og maksimere universiteternes miljømæssige bæredygtighed. I praksis kan disse værktøjer dog fastholde ulighed og intensivere overvågningen og udnyttelsen af data om studerende og undervisere.

Projektet er et AIAS-SHAPE Democracy and Digital Citizenship fellowship og vil specifikt se på udviklingen af smart campus-initiativer i Danmark og Skotland i sammenligning med USA samt vurdere disse initiativers indvirkning på studerendes og underviseres ret til privatliv, arbejdsvilkår og akademisk frihed. Projektets fokus vil især være forbindelserne mellem smart campus og smart city-initiativer ved hjælp af casestudier af smart campus-initiativer, der eksplicit er designet til at tjene som testområder for smart city-teknologi. Disse initiativer kan i høj grad udvide industriens magt over de videregående uddannelser, samtidig med at de rejser presserende bekymringer om privatlivets fred og uafhængighed af uberettiget institutionelt tilsyn. I hvilket omfang former de sociale, politiske og historiske kontekster i Danmark og Skotland smart campus-initiativer på måder, der ligner og/eller adskiller sig fra amerikanske smart campus-initiativer? Hvordan kan sammenligningen af disse initiativer være med til at informere visioner om etiske tilgange til smart campus-udvikling?

Projektet vil samarbejde med Centre for Science Studies og Science, Technology, and Society Studies, som deler interessen i overvågning, deltagende designpraksisser, smarte byer og implikationerne af digital teknologi for demokrati og digitalt medborgerskab. Projektet vil blive afsluttet med en hybrid workshop, hvor en gruppe studerende og undervisere fra Aarhus Universitet og Purdue University vil arbejde sammen om at forestille sig etiske tilgange til smart campus-initiativer.

Projektdeltagere: Lindsay Anne Weinberg (AIAS-SHAPE fellow)

FORSKNINGSNETVÆRK 2023

Nedenstående centre, institutter og forskningsprojekter på Aarhus Universitet har alle været tilknyttet SHAPes tværfaglige forskningsnetværk bestående af projekter i krydsfeltet mellem digitalisering og demokrati.

CENTRE / INSTITUTTER PÅ AARHUS UNIVERSITET

- ❖ Aarhus Institute of Advanced Studies (AIAS)
- ❖ Center for Aesthetics of AI Images (AIIM)
- ❖ Center for Computational Thinking and Design
- ❖ Center for Humanities Computing
- ❖ Center for Hybrid Intelligence
- ❖ Center for Internetstudier
- ❖ Center for Language Generation and AI (CLAI)
- ❖ COBE Lab
- ❖ DARC (Digital Aesthetics Research Center)
- ❖ DATALAB
- ❖ DEMINOVA LAB
- ❖ Juridisk Institut

TILKNYTTTEDE FORSKNINGSPROJEKTER

Digital deltagelse for unge med handicap

For unge mennesker er digitale teknologier blevet integreret som en livsstil, hvor brug af sociale medier, spil osv. på tværs af flere enheder smelter sammen med næsten alle relationer og praksisser i hverdagen som en multimodal digitalitet. Inkluderende samfund og medborgerskab er således blevet umuligt at realisere uden den digitale dimension. Forskningen afslører dog et paradoks: (1) digitale medier lover alternative måder at engagere sig på for mennesker med handicap, og (2) digitale medier skaber nye barrierer og sårbarheder for mennesker med handicap. Unge med handicap – ligesom unge generelt – bruger forskellige digitale teknologier, men forskelle i udbredelse og brug tyder på en digital kløft mellem handicappede. Brugen af sociale medier kan omgå praktiske problemer og støtte social forbundethed hos unge med forskellige handicap, men unge med handicap oplever også en højere forekomst af digital mobning og overdreven og problematisk brug af digitale teknologier. På tværs af handicapgrupper er skæringspunkterne mellem risiko og fordele dårligt forstået. Mens 'unges digitale liv' generelt er et veldokumenteret forskningsområde, er der ikke forsket meget i det digitale liv for unge med handicap. Særligt i en dansk kontekst er forskning i medier og handicap meget sparsom. Vi har til hensigt at

styrke denne forskningsdagsorden og tage de første skridt i retning af et tværfagligt fokus på medier og handicap på AU.

Projektdeltagere: Louise Bøttcher (Lektor, DPU, Arts), Stine Liv Johansen (Lektor, Center for Børns Litteratur og Medier, Arts)

Kortlægning af socialt marginaliseredes brugerrejser til digitaliserede tjenester

Projektet har til formål at udvikle en bedre forståelse af de udfordringer, socialt marginaliserede borgere møder i forhold til at få adgang til digitaliserede velfærdsydelser. Det sker gennem en etnografisk informeret kortlægning af de forhindringer, som mennesker i skæringspunktet mellem hjemløshed og stofbrug møder, når de forsøger at få adgang til digitaliserede tjenester. Det overordnede mål er derfor at opnå en mere nuanceret forståelse af konsekvenserne af marginaliserede borgeres udelukkelse fra digitalt medborgerskab.

Projektdeltagere: Maj Nygaard-Christensen (Lektor, Center for Rusmiddelforskning, BSS)

Digitalt medborgerskab i retligt lys

Danmark er i dag et af de mest digitaliserede lande i verden, og der er stor politisk opmærksomhed på at fastholde denne position. I maj 2022 lancerede den danske regering derfor en digitaliseringsstrategi, hvis mål det bl.a. er at øge den digitale sikkerhed, understøtte danskernes og virksomhedernes digitale kompetencer, skabe bedre velfærd, accelerere den grønne omstilling samt øge vækst og eksport. Strategien forudsætter, at digitaliseringen – som det hedder under den af visionerne, der omhandler etiske perspektiver – i de kommende år understøttes af en lovgivning, der sikrer ”en effektiv og brugervenlig digital forvaltning, tidssvarende rammer for brug af ny teknologi, og at digitale løsninger udvikles med udgangspunkt i borgernes retssikkerhed” (Danmarks digitaliseringsstrategi – Sammen om den digitale udvikling, 2022, s. 46). Projektet har netop til formål – i dialog med både teoretikere og praktikere – at undersøge, hvordan vi som samfund får digitalisering, retssikkerhed og digitalt medborgerskab til at spille sammen frem for at kollideres.

Projektdeltagere: Per Andersen (Professor MSO, Juridisk Institut, BSS), Bettina Lemann Kristiansen (Professor, Juridisk Institut, BSS)

AI billedpraksisser som digitalt medborgerskab (AIIM)

Projektets teknologiske baggrund er fremkomsten af nye AI computermødelles, der er i stand til automatisk at generere syntetiske billeder, som til forveksling ligner virkelige fotografier (GAN-mødelles, fx thispersondoesnotexist.com) eller som omsætter tekst-input til billeder med stadig større detaljeringsgrad og sans for syntaks (GPT-3 mødelles, se fx openai.com/dall-e2/). Dette rejser en række presserende spørgsmål om, hvordan disse ’kunstige’ billedpraksisser – via deres træning funderet på indsamlede big (billed-)data – er formet af specifikke eksisterende billedkulturer, og hvordan syntetiske billeder fremadrettet former vores visuelle medborgerskab. Den demokratiske udfordring er her, at alle potentielt indgår i skabelsen af disse billeder (bl.a. gennem deres data), men at præmisserne for aktiv

deltagelse samtidig er uigennemsigtige. De nye AI billedteknologier fjører ikke blot nye facetter til borgernes muligheder for at producere billeder, men sætter også nye rammer for, hvilke billeder der kan skabes (i kraft af computer-modellernes bias mod særlige visuelle udtryk og motivpræferencer), og hvilke betydninger disse billeder tildeles alt efter, hvordan vi bruger dem og samtaler om dem (som kunst, overfladisk underholdning, 'fake news', visuelle drømme og forestillinger, snærende stereotyper el. andet).

Projektdeltagere: Lotte Philipsen (Lektor, centerleder Centre for the Aesthetics of AI Images (AIIM), Arts)

Metaverse-markedspladsers indvirkning på mennesker med handicaps

I samarbejde med en international partner ved Birmingham City University i Storbritannien undersøger projektet, hvad der sker med aktivt medborgerskab, inklusion og repræsentation på digitale markedspladser. En ud af fem mennesker på verdensplan lever med et handicap (WHO 2016). Alligevel er mennesker med handicap stadig en af de største marginaliserede grupper i verden, på trods af at de har en købekraft på 249 millioner pund alene i Storbritannien (Norman 2019). Tidligere undersøgelser har vist, at (manglende) tilpasning på fysiske markedspladser har en dybdegående indvirkning på handicappedes velbefindende, f.eks. gennem identitetsfølelse og selvstigmatisering (Baker, Holland og Kaufman-Scarborough 2007). Hvad sker der med aktivt medborgerskab, inklusion og repræsentation på digitale markedspladser? Gennem en tværfaglig tilgang, der kombinerer inklusion/eksklusion af handicappede, forbrugervelfærd, digitalt forbrug, detailhandel, event management og transformativ markedsføring, sigter vi mod at undersøge inklusion af handicappede på metaverse markedspladser, og hvordan det former deres velbefindende og adfærd på markedspladsen.

Projektdeltagere: Lizette Vorster (Adjunkt, Engelsk erhvervskommunikation, Arts), Anne Odile Peschel (Seniorforsker, Institut for Virksomhedsledelse, BSS)

Amplifying Data Rights

Datarettigheder har eksisteret i Europa i mere end halvtreds år, startende regionalt med Datenschutzgesetz i Hessen (1970), nationalt med den franske Loi Informatique et Libertés (1978), på europæisk plan gennem konvention 108 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (1981) og endelig harmoniseret gennem den generelle forordning om databeskyttelse (GDPR) (2016). På trods af disse stærke rettigheder viser undersøgelser efter undersøgelse, at dataansvarlige (dem, der er ansvarlige for behandlingen af personoplysninger) ikke lever op til dem. Størstedelen af de dataansvarlige udviser manglende forståelse og bevidsthed om rettighederne (Ausloos og Dewitte, 2018), størstedelen svarer ikke inden for fristen på 30 dage (Mahieu et al., 2017), og (hvis de svarer) inkluderer størstedelen ikke de påkrævede oplysninger (Norris et al, 2017). Disse statistikker er bekymrende i sig selv, men endnu mere bekymrende, når vi husker, at Europa-Kommissionens eksplicitte mål med GDPR har været at "styrke individets rettigheder" og "forbedre kontrollen over ens egne data" (EC, 2010). GDPR er designet med den idé, at officielle institutioner (dvs. databeskyttelsesmyndigheder) vil arbejde sammen med

bemyndigede enkeltpersoner om at håndhæve forordningen. Med andre ord er de dårlige succesrater omkring datarettigheder ikke bare en problematisk sidebemærkning, men en svaghed i lovens grundlæggende hensigt og funktion.

I dette projekt vil vi bygge en digital tjeneste, der hjælper danske borgere med at udøve deres ret til adgang, ret til at blive glemt og ret til udbedring. Tjenesten - datarettigheder.dk - vil hjælpe folk med at oprette teksten til deres anmodning, kontakte de dataansvarlige, kontrollere, at svaret er i overensstemmelse og rapportere den dataansvarlige til databeskyttelsesmyndigheden, hvis de ikke opfylder deres forpligtelser. datarettigheder.dk består af to kerneelementer: 1) bruger-til-reguleringsgrænsefladen og 2) korrespondancen med den dataansvarlige.

Projektdeltagere: Jonas Frich Pedersen (Adjunkt, Afdeling for Digital Design og Informationsvidenskab, Arts), Midas Nouwens (Adjunkt, Afdeling for Digital Design og Informationsvidenskab, Arts)

CAVA-projektet: Comparing Adverse Vaccine Event Reporting - et tværfagligt studie af det tidlige 21. århundredes digitale sundhedsborgerskab i Danmark

Lægemiddelstyrelsens bivirkningsdatabase indeholder data om formodede bivirkninger, der er indberettet i Danmark for specifikke typer af medicin. Oplysningerne bruges til at understøtte sikkerhedsovervågningsprogrammer efter markedsføring. I øjeblikket indsendes der tusindvis af indberetninger til databasen hvert år, hvilket gør den til et stort lager af oplysninger om lægemiddelsikkerhed. Nogle gange nævnes det dog som en begrænsning ved pharmacovigilance, at man antager, at "stimuleret rapportering" af utilsigtede hændelser sker som reaktion på advarsler, alarmer og etiketændringer, der udsendes af sundhedsmyndighederne. I vaccineforskningslitteraturen bygger idéen om "stimuleret rapportering" på den antagelse, at rapportering af utilsigtede hændelser kan bryde ud i selvoscillation, når vaccinerede personer bliver bedt om eller udløst af vild vaccine-risikokommunikation i medierne. Det indebærer en hypotese om, at indberetninger af utilsigtede hændelser afspejler sensoriske, bevidste og kommunikative fænomener, der er knyttet til fremkomsten af digitale sundhedskommunikations- og overvågningsteknologier, som ansvarliggør borgerne for at passe på sig selv og andre. Ved at sammenligne kommunikationsmiljøer omkring implementeringen af forskellige vaccinationsprogrammer i Danmark, sigter projektet mod at identificere og udforske selvoscillerende effekter af lægemiddelovervågning for at forstå, hvordan disse indebærer en ny form for digitalt sundhedsborgerskab, der opstår ud af det tidlige 21. århundredes vaccinepolitik.

Projektdeltagere: Marie Louise Tørring (Lektor, Afdeling for Antropologi, Arts)

Sociale medier i Indonesien - tendenser og udfordringer

Sociale medier har fået en enestående rolle i Indonesiens sociale, økonomiske, religiøse og politiske liv. Landet har et af verdens højeste antal Facebook-abonnenter, mens Jakarta tidligere er blevet kaldt "Twitter-hovedstaden" og uden tvivl er den nuværende Instagram-hovedstad i verden. Sociale medieplatforme forandrer Indonesien på måder, som stadig er

dårligt forstået. De omformer sociale relationer, forstyrrer og skaber nye muligheder i erhvervslivet, giver plads til nye religiøse former, praksisser og kommunikation, forandrer aktivismen og bliver i mere generel forstand laboratorier for nye repræsentationer og fortolkninger af sociale og politiske identiteter. Samtidig er der stadig flere beviser på, at sociale medier bruges til at hæmme og begrænse demokratiske processer, da interessegrupper og såkaldte "buzzere" manipulerer med den offentlige mening og påvirker valg.

Formålet med dette projekt er at samle forskere, der arbejder på forkant med denne udvikling, ved kritisk at undersøge de sociale mediers betydelige og voksende indflydelse på Indonesiens samfund, økonomi og politik. Gennem en workshop vil vi gøre status over viden om, hvordan sociale medier ændrer Indonesien, og hvilken betydning de har på internationalt og globalt plan. Vi håber f.eks. at kunne diskutere følgende spørgsmål: Hvordan påvirker sociale medier Indonesiens demokrati? Hvordan bliver medborgerskab og aktivisme formet af sociale medier? Hvad er samspillet mellem brugen af sociale medier og religiøse og sociale engagementer, praksisser og identiteter? På hvilke måder bliver indonesernes levebrød omorganiseret af de sociale mediers markedspladser? Hvordan forstærker eller omformer de sociale medier skellet mellem land og by? Og hvilke metoder og tilgange er bedst egnede til at studere disse fænomener?

Projektdeltagere: Nils Ole Bubandt (Professor, Afdeling for Antropologi, Arts)

Kuratering af data - udvikling af en værktøjskasse til dataliteracy

Mens digitalisering, dataficering og digital transformation er processer, der karakteriserer moderne samfund, forstår borgerne ofte ikke, hvad data er, og hvordan dataprocesser kan påvirke deres dagligdag. Det skyldes ofte, at datapraksisser overvejende forbindes med datalogi, statistik, sprogbehandling og det højt professionaliserede område for såkaldt kunstig intelligens, og som sådan er de abstrakte fænomener. I populære forestillinger diskuteres data ofte i forbindelse med den meget hypede overvågning, som, selvom den er vigtig, ofte ikke gør meget for at gøre data mindre abstrakte og mystiske. Dette projekt søger at udvikle en værktøjskasse til data literacy baseret på Curating Data Diagram for at tilbyde førstehånds- og deltagelseserfaringer med databehandling gennem kuratering.

Diagrammet blev oprindeligt udviklet af hovedforskeren Magdalena Tyżlik-Carver i 2020 til Curating Data Course (i programmet for Critical Data Studies) og er baseret på forskning i data og kuratorisk praksis. Det var en succes i undervisningen i kuratering af data for bachelorstuderende, og det blev også brugt til at udvikle en workshop Fermenting Data til NordiCHI2022-konferencen (Tyżlik-Carver et al.) På baggrund af disse erfaringer vil diagrammet danne grundlag for at udvikle et værktøjssæt til populær dataliteracy.

Projektdeltagere: Magdalena Tyżlik-Carver (Lektor, Afdeling for Digital Design og Informationsvidenskab, Arts)

Metoder og tilgange til studiet af aktivisme og sociale bevægelser

I løbet af de sidste årtier er forskere i sociale bevægelser blevet fascineret af forbindelserne mellem digitale teknologier og aktivisme. Fra listservs, hjemmesider og e-mail-kommunikation under de globale retfærdighedsbevægelser i slutningen af 1990'erne til den omfattende brug af sociale medier i prodemokratiske bevægelser (Della Porta, 2015; Flesher Fominaya, 2017), herunder det arabiske forår, 15-M (Spanien), Umbrella (Hong Kong) og Sunflower (Taiwan) bevægelserne, blandt mange andre.

Selvom de kommer fra forskellige politiske og geografiske kontekster, illustrerer alle disse eksempler, hvordan teknologier er blevet indlejret i sociale bevægelser, hvilket giver etiske, metodologiske og teoretiske udfordringer. Digitale teknologier understøtter for eksempel ikke kun kollektiv handling, men væver også sociale bevægelses betydninger (Toret, 2013). Ud over at transmittere eller forstærke kollektiv identitet kan sociale medier også forme bevægelses politiske identitet (Milan, 2015). Blandt de seneste udfordringer for digitale aktivister er at indarbejde algoritmer i deres repertoire (Treré, 2019; Treré & Bonini, 2022), at håndtere misinformation og hadefuld tale (Siapera, 2022; Siapera & Viejo-Otero, 2021) og at relatere det til radikal politik, der søger social forandring (Fenton, 2016). Alle disse faktorer udgør enorme udfordringer for studiet af digital aktivisme. Hvilke teoretiske tilgange kan vi bruge? Hvilke metoder skal vi følge? Hvad er de etiske spørgsmål, der er involveret? Den kommende aktivitet vil tage fat på disse spørgsmål.

På den baggrund arrangerede projektet i maj 2023 et todages seminar om forskning i digital aktivisme på Aarhus Universitet med særligt fokus på algoritmer og omstridte data i sociale bevægelser. Målet var at give forskere en nyttig værktøjskasse, når de står over for udfordringerne ved at studere digitale teknologier og sociale bevægelser, og at styrke båndene og opbygge forskningsnetværk med førende internationale forskere.

Projektdeltagere: Cristina Flesher Fominaya (Professor, Internationale Studier, Arts), Natalia Miranda (Postdoc, Internationale Studier, Arts)

Oplevelse af og modstand mod teknologier til indespærring, overvågning og dataekstraktion

I løbet af det seneste årti har nye gennembrud inden for automatiserede teknologier ført til en mangedobling af indespærringsmetoder gennem teknologier som elektroniske fodlænker, ansigtsgenkendelse, irisscanningsteknologi og andre identifikationsanordninger, der understøtter forskellige former for udnyttelse (Jacobsen 2015; Pallister-Wilkins 2016; Andersson 2018; Mezzadra, Neilson, 2019; Aradau, Tazzioli, 2020; Byler and Sanchez Boe 2020; Sanchez Boe & Mainsah 2022; Byler 2022). Etniske eller religiøse grupper, udokumenterede migranter eller kriminaliserede borgere holdes i stigende grad i langvarigt fangenskab, og digital teknologi inkorporeres i forvaltningen for at kontrollere og indespærre dem og for at udvinde data og værdi fra dem. Mens de fleste teknikker til at identificere enkeltpersoner indtil for nylig blev udviklet og administreret af embedsmænd, indsamler teknologivirksomheder i dag hidtil usete mængder data, mens de hurtigt udvikler stadig mere sofistikeret software, der kan behandle dem, med lidt eller intet samtykke eller tilsyn og med profit for øje. Over to dage i juni og tre dage i august stod projektet bag en

skriveworkshop, to offentlige keynotes og en design-fiktion workshop, der samlede forskere og praktikere, som bidrager til den offentlige debat og social forandring inden for områderne statsborgerskab, indespærring og migrationskontrol, der hurtigt transformeres af implementeringen af digitale teknologier.

Projektdeltagere: Carolina Sanchez Boe (Postdoc, Interacting Minds Centre)

Demokratiets vagthunde - forholdet mellem journalister og forskere i et forandret mediemiljø

Projektet fokuserer på levedygtigheden af forholdet mellem journalister og forskere. Journalister og forskere fungerer som "vagthunde", der taler sandt til magten. Selvom journalister og forskere forfølger forskellige sandhedsideal, viser undersøgelser generelt, at i velfungerende liberale demokratier fungerer forholdet mellem journalister og forskere også godt. I de senere år er vagthunderollen imidlertid blevet udsat for et øget pres fra politiske og erhvervsmæssige interessenter og forstærket af de digitale revolutioner. Disse processer udhuler fundamentet for både medier og forskningsinstitutioner og åbner sluserne for "alternative" fortolkninger. Mens mange journalister og forskere har tilpasset sig de sociale mediers fagre nye verden, indebærer det ændrede mediemiljø også en grundlæggende ændring af den kontrol og balance, der kendetegner den demokratiske orden: I traditionelle trykte og elektroniske medier er både journalistens og forskerens rolle som vagthund blevet opretholdt af deres autoritet. De betragtes som pålidelige kilder på grund af omdømmet hos de institutioner, de repræsenterer. På de sociale medier er man nøgen, overladt til styrken af sine argumenter og til publikum. Traditionelt er tilliden til forskere betydeligt større end til journalister. Men ud over at være i samme båd - truer tabet af autoritet også gensidigheden og dermed den gensidige tillid mellem de to: Spredningen af "alternative sandheder" udfordrer, hvad det vil sige for en journalist at rapportere fair og afbalanceret. Og udbredelsen af sociale medier gør det også muligt for forskere at fordømme bestemte historier eller endda bestemte journalister.

Projektdeltagere: Morten Brænder (Lektor, Institut for Statskundskab, BSS), Lene Kühle (Professor, Afdeling for Religionsvidenskab, Arts)

Center for Language Generation and AI (CLAI)

Center for Language Generation and AI (CLAI) er organiseret omkring fem centrale emner: benchmarking og udvikling af store sprogmodeller, lingvistik og kognitionsvidenskab, kreativitet og tænkning, uddannelse og pædagogik, samt tillid og autoritet. CLAI har til huse på Institut for Kommunikation og Kultur og har medlemmer fra alle tre institutter på Faculty of Arts, Aarhus BSS og Aarhus Institute for Advanced Studies. Med ti professorer, fire lektorer og yderligere elleve medarbejdere har centret et stærkt fundament på tværs af de discipliner, der er nødvendige for at forstå og fremme automatiseret sproggenerering, en af de mest indflydelsesrige teknologier i vores tid. Forskere fra blandt andet lingvistik, humanities computing, kognitionsvidenskab, filosofi, medievidenskab og uddannelse vil arbejde sammen for at skabe viden om udvikling og implementering af automatiseret tekstgenerering.

Centerledere: Mads Rosendahl Thomsen (Professor, Litteraturhistorie, Arts), Rebekah Brita Baglini (Lektor, Lingvistik, Arts)

Sokratisk uvidenhed i arbejdet med generative AI-chatbots

I stedet for at se GAI'erne som trusler ønsker vi at udforske GAI'erne som læringsværktøjer til at forbedre digitalt medborgerskab med en ny tilgang til sokratiske uvidenhed. Ligesom de sokratiske dialoger i det antikke Grækenland fungerer ChatGPT ved at besvare spørgsmål, mange af dem relateret til viden og læring - og målet med dette projekt er at øge vores forståelse af de moralske og uddannelsesmæssige spørgsmål i ChatGPT. Læringspotentialer i at arbejde med GAI'er ville blive bygget op omkring at give de studerende sokratiske uvidenhed ved at lade dem give opgaver til GAI'en: 1. Skriv et essay om Bourdieus begreber om 'kapitaler' eller 2. Forklar, hvad der menes med "fortolkende antropologi" som eksempler. Derefter læser de essayet, og (superviseret af os som undervisere) udvikler og bruger de deres sokratiske uvidenhed. Hvad var nyt for dem i teksten? Hvad stiller de måske spørgsmålstejn ved i GAI-essayet? Hvad har ansporet deres nysgerrighed? Og så evaluerer vi deres essays baseret på 1. Deres evne til at formulere spørgsmål til GAI, 2. GAI-teksten og 3. et skriftligt essay fra de studerende, hvor de forklarer, hvordan deres sokratiske uvidenhed møder GAI-teksten. De studerendes essays handler om at reflektere over, hvad de har lært, at de ikke vidste, hvad det vil sige at vide noget, og hvordan man kan være sikker på viden (deres egen eller den, der præsenteres af GAI).

Projektdeltagere: Maja Hojer Bruun (Lektor, Pædagogisk Antropologi, Arts), Cathrine Hasse (Professor, Pædagogisk Antropologi, Arts), Christian Christrup Kjeldsen (Lektor, Pædagogisk Sociologi, Arts)

Styrkelse af aktivt medborgerskab gennem virtual reality-oplevelser (VR): Nye muligheder for at løse problemer med social accept af innovative vedvarende energisystemer

Man håber, at klimaet og den seneste energikrise vil sætte skub i de vedvarende energikilder i Europa. Selvom borgerne ofte støtter midler til at nå den grønne omstilling på et generelt plan, er deres tolerance eller godkendelse ikke automatisk givet, når det kommer til "deres egen baghave" (Wolsink, 2007). På den ene side er der en manglende evne til at integrere borgerne i udviklings- og planlægningsprocesser tidligt og tilstrækkeligt. På den anden side frygter forskere og projektudviklere ofte, at samskabelsesprocesser, hvor borgerne deltager aktivt fra start til slut, ligger uden for deres ekspertise og tid. Vi foreslår en tværfaglig tilgang, hvor samfundsvidenskaberne bygger bro mellem de tekniske videnskaber og offentligheden ved at tilbyde virtual reality (VR)-oplevelser af socialt nødvendige systemforstyrrende innovationer. Det giver borgerne mulighed for at opleve og interagere med 360-graders visualiseringer af innovationer under udvikling (Cranmer et al., 2020).

Projektdeltagere: Jessica Aschemann-Witzel (Professor, Institut for Virksomhedsledelse, BSS), Anne Odile Peschel (Seniorforsker, Institut for Virksomhedsledelse, BSS), Gabriele Torma (Postdoc, Institut for Virksomhedsledelse, BSS), Marta Victoria (Lektor, Institut for Mekanik og Produktion, TECH)

Befolkningens brug af sociale medier i valgkampen 2022

Siden 2007 har sociale medier været en fast bestanddel af danske valgkampe. Fra en spæd start, hvor Anders Fogh Rasmussen inviterede Facebookvennerne på løbetur i Dyrehaven, er sociale medier i dag en integreret og domesticeret del af befolkningens mediebillende i valgkampen. For politikerne er en tilstedeværelse på sociale medier i dag uundgåelig, samtidig med at både kommunikation og målgruppeudvælgelse er blevet professionaliseret, og en stor del af kampagnebudgetter i valgkampe anvendes på sociale medier. Den strategiske politiske kommunikation på sociale medier er i dag baseret på målgruppeudvælgelse med udgangspunkt i big data, ligesom indholdet i kommunikationen oftest er tilpasset algoritmers logikker for synlighed og popularitet. En sådan udvikling er en naturlig del af en videre samfundsmæssig digitalisering, men rejser også interessante spørgsmål om datas og algoritmers rolle i borgernes hverdagsliv, herunder den politiske offentlighed og dermed fundamentet for demokratiet, som vi kender det. Projektet vil i første omgang være centreret om analyse og publikation af data fra spørgeskemaundersøgelse. Erfaringsmæssigt er der kvantitativt og kvalitativt nok data til adskillige publikationer, hvor der vil blive fokuseret både på det nærværende valg og det longitudinale perspektiv baseret på tidsserieanalyser af sociale mediebrug fra 2011 til 2022/23. Disse data giver et unikt indblik i og overblik over borgernes forhold til sociale medier i forbindelse med politiske kommunikation og kan lede til deraf afledte undersøgelser om skismaet mellem den fortsat intense brug af og den manglende tillid til sociale medier, som også dokumenteret i tidligere undersøgelser.

Projektdeltagere: Jakob Linde Jensen (Lektor, Afdeling for Medievidenskab og Journalistik, Arts)

Afprøvning af demokrati nedefra og op: Plan og virkelighed for civilforsvaret i Aarhus under den kolde krig

Mens byplanlæggere, der designede til civilbeskyttelse, tidligere gættede sig frem til folks bevægelser ved at se på fordelingen af steder (kirker, butikker, skoler, parker) på kortene, kan vi i dag bruge mobilitetsstatistikker, 3D-modeller og vejnet til at kvantificere folks daglige bevægelse gennem bylandskabet og tilgængeligheden af beskyttelsesrum. Ved hjælp af computersimuleringer og agentbaseret modellering (ABM) har projektet til formål at vurdere evakueringspotentialer i de aarhusianske beskyttelsesrum for at evaluere, hvor effektiv, jævn og komplet deres dækning var med hensyn til 1970-80'ernes befolknings- og bygningsfordeling. For eksempel vil projektet designe en agentbaseret model, der vil undersøge effektiviteten af beskyttelsesrumssystemet under forskellige forhold, såsom varieret beskyttelsesrumsparathed eller bevidsthedsniveauet blandt offentligheden om beskyttelsesrummets placering. Agenterne vil blive bedt om at bevæge sig til det nærmeste beskyttelsesrum, de kender til, så vi kan rekonstruere, hvor stor en del af befolkningen der nåede frem til beskyttelse, og om de var jævnt fordelt mellem stederne. På den måde kan vi vurdere beskyttelsesrumssystemets anvendelighed og tage højde for forskellene i befolkningstal og aktivitet i løbet af dagen og forskellige niveauer af bevidsthed om evakueringsprocedurer. Computeralgoritmer kombineret med historiske data vil afsløre, hvor godt den lokale implementering af civilforsvaret matchede det demokratiske og retfærdige ideal i den nationale strategi.

Projektdeltagere: Adéla Sobotkova (Lektor, Historie, Arts), Rosanna Farbøl (Adjunkt, Historie, Arts), Petra Hermankova (Adjunkt, Klassisk Arkæologi, Arts)

HØJDEPUNKTER 2023

FEBRUAR

Toward a Minor Tech workshop,
transmediale festival, Berlin

Workshop: Maskinlæring og kunstig
intelligens i praksis, Dokk1

APRIL

Juridisk seminarrække #1:
Digitaliseringens betydning for juraen

AU-forskningsprojekter i demokrati
og digitalisering tildeles SHAPE-funding

Anja Bechmann er medforfatter på rapport
med anbefalinger om håndtering af Big Tech,
Nordisk Tænketank for Tech og Demokrati

JUNI

SHAPE-panel om sociotekniske
datastudier ved Nordic STS Conference 2023

Juridisk seminarrække #2:
Den digitale udviklingsjurist

ServPub workshop i samarbejde
med Creative Computing Institute,
University of the Arts London

JANUAR

Gæsteforsker: Makoto Takahashi gæster
SHAPE med oplæg om Participation in Nuclear
Emergencies (PINE)

Gæsteforsker: Arne Hintz gæster SHAPE med
et oplæg om Digital Citizenship in a Datafied
Society: Challenges and Opportunities for a
Datafied Democracy

MARTS

Ole Sejer Iversen har foretræde for
Folketingets Børne- og Undervisningsudvalg

Åben workshop om maskinlæring, Dokk1

Gæsteforsker: Brit Ross Wintereik gæster
SHAPE med et oplæg om den digitale stat set
fra velfærdsmodtagerens synspunkt

MAJ

Offentliggørelse af AIAS-SHAPE fellows

StuderterTing: Data, demokrati og tillid?

Workshop: Hvordan kan du bruge
maskinlæring i dit arbejde? I samarbejde med
DM - Dansk Magisterforening

AUGUST

Symposium: Peter Danholt er oplægsholder ved Citizen Science i Midten

SEPTEMBER

Workshop om databrug på socialrådgiveruddannelsen, VIA

Processing Community Day
- en dag med kode, kunst og kultur

Juridisk seminarække #3: Digital forvaltning, retssikkerhed og databeskyttelse

Gæsteforsker: Đorđe Krivokapić
gæster SHAPE med et oplæg om biometrisk masseovervågning

OKTOBER

Aarhus Universitets bestyrelse beslutter at forlænge SHAPE i 2024-25

NOVEMBER

Symposium: Digital participation of young people with disabilities

Juridisk seminarække #4:
Digitalisering som administrativ byrde

Workshop om AI og maskinlæring i samarbejde med Centralbibliotekerne

Ole Sejer Iversen deltager som oplægsholder ved høring om digital teknologiforståelse i folkeskolen v. Børne- og Undervisnings-udvalget og Udvalget for Digitalisering og IT

ServPub workshop med In-grid & Systemserver

DECEMBER

Workshop: Counter-Mapping University Surveillance, arrangeret af AIAS-SHAPE fellow Lindsay Weinberg

Workshop om AI og maskinlæring i samarbejde med Centralbibliotekerne

Ole Sejer Iversen modtager særpris for digital samfunds-impact af DI - Digital og Digital Dogme

HØJDEPUNKTER 2023:

StudenterTing: 11 råd til staten og borgerne om data, demokrati og tillid

Studerende fra Aarhus Universitet var i maj 2023 samlet til SHAPes StudenterTing for at diskutere, hvordan vi skaber de bedste betingelser for en demokratisk digitalisering. Sammen formulerede de 11 opmærksomhedspunkter til både stat og borgere om data, demokrati og tillid.

#1 Gennemsigtighed!

#2 Grundige overvejelser om nødvendigheden af at indsamle data er afgørende - spørgsmålet "hvorfor" bør altid gå forud for indsamling af data

#3 Vær opmærksom på, at data ikke repræsenterer verden neutralt, men at data ofte spejler bias

#4 Der bør være en prøveperiode for ny teknologi – systemer etc. bør testes grundigt, inden de implementeres i det offentlige

#5 Data kan ikke løse alt; kritisk sans er nødvendig, når det skal besluttes, hvornår data skal og ikke skal anvendes

#6 Information om konteksten bag dataindsamling er altid nødvendig

#7 Alle borgere skal kunne bede om indsigt i og overblik over alle de data, der er indsamlet om dem

#8 Staten har et ansvar for at tilbyde alternativer til sundhedsservices/tracking, der kun udbydes af private virksomheder

#9 Effektivisering og økonomi er ikke argument nok for at indsamle data om borgerne

#10 Staten bør stoppe med at lave aftaler med tech-giganterne om digitalisering – f.eks. som det er set med samarbejdet med Google ift. Chromebooks i folkeskoler

#11 Til medborgere: Sig "nej" til cookies (download en udvidelse til din computer, som gør det for dig)

Tak til alle studerende for spændende diskussioner og gode input!

HØJDEPUNKTER 2023:

Juridisk seminarrække: Digitalt medborgerskab i retligt lys

I samarbejde med forskere fra Juridisk Institut på AU var SHAPE i 2023 vært for en seminarrække med fokus på de juridiske aspekter af det digitale medborgerskab. I løbet af foråret og efteråret 2023 tiltrak de fire seminarer et stort antal forskere, praktikere og studerende.

Oplæg ved Folketingets Ombudsmand, Niels Fenger.

Hvordan får vi digitalisering, retssikkerhed og digitalt medborgerskab til at spille sammen frem for at kolliderede? Dét spørgsmål har dannet udgangspunkt for seminarrækken, som har haft til hensigt at samle både teoretikere og praktikere, forskere og myndigheder for i fællesskab at blive klogere på området.

Initiativtagerne bag seminarrækken, **Per Andersen** (Professor MSO) og **Bettina Lemann Kristiansen** (Professor, AU), har

netop lagt vægt på vigtigheden i at samle forskere og praktikere for at diskutere faldgruber og muligheder i den digitale transformation af den offentlige forvaltning.

Seminarrækken blev i april 2023 åbnet med et indledende seminar om **Digitaliseringens betydning for juraen** med oplæg af Professor ved Universitetet i Oslo, Dag Wiese Schartum, og Professor Bettina Lemann Kristiansen, der begge fokuserede på både udfordringer og muligheder ved digitalisering i den offentlige forvaltning set fra et borgerperspektiv.

Oplægsholderne til det andet seminar i rækken, **Den digitale udviklingsjurist**, bestod af praktikere fra både det offentlige og det private: CEO & Director of Digital Compliance, Charlotte Bagger Tranberg talte om, hvordan regeloverholdelse (compliance) er en forudsætning for de digitale medborgeres tillid, imens projektleder Henrik Bøjsen og jurist Vibeke Kahl fra Syddjurs Kommune fortalte om erfaringer med GDPR og datasikkerhed i kommunal sammenhæng.

Til det tredje seminar om **Digital forvaltning, retssikkerhed og databeskyttelse** gæstede Folketingets Ombudsmand, Niels Fenger, seminarrækken og fortalte om risici forbundet med gennemførelsen af digital forvaltning. Dernæst fulgte studielektor og tidligere chefjurist i Vejle Kommune, Steen Jørgensen, op med et oplæg om udfordringer og faldgruber forbundet med implementering af digitalisering og GDPR.

Det fjerde og sidste seminar blev afholdt i november 2023, hvor formand for Miljø- og Fødevareklagenævnet, professor Birgitte Egelund Olsen, og lektor Matthias Döring talte om **Digitalisering som administrativ byrde**.

FORSKNINGSAKTIVITETER 2023

SHAPES forskere har i 2023 deltaget i en række forskellige aktiviteter: Foruden udgivelse af forskningsartikler har de været oplægsholdere ved seminarer og konferencer, ligesom de har været aktivt engagerede i den offentlige debat om digitalisering.

PRESSE

Ole Sejer Iversen er medforfatter til debatindlægget "[Ingen skal kunne gennemføre gymnasiet uden fundamental forståelse for digital teknologi](#)" udgivet i Altinget, 5. december.

Peter Lauritsen er medunderskriver af debatindlægget "[Teknologiforståelse som valgfag i folkeskolen giver ulighed hos børn og unge](#)" udgivet af Avisen Danmark, 29. oktober.

Ole Sejer Iversen er medforfatter til debatindlægget "[Uddannelsesledere til regeringen: Teknologiforståelse som valgfag vil øge polarisering](#)" udgivet i Altinget, 23. oktober.

Ole Sejer Iversen deltog i [interview om teknologiforståelse i regeringens nye folkeskoleudspil](#) med skolemonitor.dk, 13. oktober.

Ole Sejer Iversen deltog i [interview om teknologiforståelse i folkeskolen](#) på skolemonitor.dk, 12. september.

Ole Sejer Iversen er medforfatter til debatindlægget "[Resten af Europa venter ikke, mens vi lader vores børn finde rundt i den digitale verden på egen hånd](#)" udgivet på folkeskolen.dk, 11. september.

Ole Sejer Iversen er medforfatter til kronikken "[Mens vi diskuterer skærme i skolen, sætter resten af Europa digital teknologi på skemaet](#)" udgivet i Altinget, 7. september.

Ole Sejer Iversen gav [interview om nyt Videnscenter for Digital Teknologiforståelse](#) til folkeskolen.dk, 16. august.

Peter Dalsgaard deltog i et [interview om faldet i brugere af ChatGPT](#) i Berlingske, 9. august.

Peter Lauritsen er forfatter til debatindlægget "[Et forbud mod skærme i daginstitutioner er politik, der er kørt af sporet](#)" udgivet i Jyllands-Posten, 11. juni.

Anja Bechmann deltog i interview om "[Misinformation: Hvordan mindsker vi truslen mod demokratiet?](#)" i Radio4-programmet Kraniebrud, 15. maj.

Anja Bechmann er medforfatter til debatindlægget "[Techgiganter og kunstig intelligens udfordrer vores tillidsbaserede samfund](#)" i Altinget, 11. maj.

Peter Dalsgaard medvirkede i interview i Jyllands-Posten om Snapchat's nye chatbot My AI: "[Ny kunstig "ven" kan blive den første af flere menneskelige robotter](#)", 8. maj.

Peter Lauritsen er forfatter til kommentaren "[Forældre og lærere skal sætte alarmismen over børns skærmb brug på pause](#)" i Jyllands-Posten, 16. april.

Peter Dalsgaard medvirkede i artiklen "[Hvorfor kan vi ikke bare lade være med at scrolle på vores mobiltelefon?](#)", udgivet i Jyllands-Posten, 11. marts.

Peter Dalsgaard deltog i [interview om, hvorvidt man kan stole på en chatbot](#), udgivet i universitetsavisen Omnibus, 7. marts.

Ole Sejer Iversen var medforfatter på debatindlægget "[Forskere: Den nye læreruddannelse spiller fallit på teknologiforståelse](#)", udgivet i Altinget, 13. februar.

Ole Sejer Iversen medvirkede i et interview om, hvordan forældre kan navigere i deres børns virtuelle verden: "[Fire råd fra en professor til forældre i en digital verden: "Man skal ikke ønske en verden uden skærme"](#)", udgivet i Berlingske, 7. februar.

Ole Sejer Iversen medvirkede i et interview: "[Han forsker i børn og unges liv bag skærmen. Nu vil han aflive en myte, som forældre og politikere har udbredt i årevis](#)", udgivet i Berlingske, 23. januar.

OPLÆG OG PRÆSENTATIONER

Ole Sejer Iversen var taler ved [høring for Folketingets Børne og Undervisningsudvalg og Udvalget for Digitalisering](#), 26. oktober.

Peter Danholt gav oplægget "Sundhedsvæsnet – hvordan lever vi med det?" ved e-sundhedsobservatoriets årskonference i Odense, 12. oktober.

Peter Danholt holdt oplæg om borgerinddragende forskning ved symposiet Citizen Science i Midten, d. 22. august.

Pablo Velasco præsenterede "Prácticas crítico-técnicas en tecnología digital: crítica desde el sur global" [Critical-technical practices in digital technology: critique from the Global South] at Coloquio Pensamiento latinoamericano sobre tecnología [Latin American Thought on Technology.] Online konference, UABJ/UNAM Mexico, 24.-26. maj

Renée Ridgway præsenterede artiklen "Subjectivities of search or Agencies of anonymity? The black box (Google) versus the black bloc(Tor)" ved symposiet Human Agency, Digital Society and Data-Intensive Surveillance, Paris Institute for Advanced study, d. 22.-23. maj

Christian Ulrik Andersen præsenterede "Testing the Black Box: Material Aesthetics in Contemporary Art and Digital Culture," ved symposiet Human Agency, Digital Society and Data-Intensive Surveillance, Paris Institute for Advanced Study, 22.-23. maj

Christian Ulrik Andersen præsenterede "Facial Interface Culture - Filters, Fakes, Flaneurs, and NFTs" ved ISEA2023 Paris, International Symposium on Electronic Arts, 16.-21. maj 2023

Renée Ridgway gav online-oplægget 'Matters of care? Capturing therapy chatbots' transactional data exchanges through critical feminist screenshotting på STS konference, TU, Graz University of Technology, 10. maj.

Ole Sejer Iversen var keynote ved FabLearnDK 2023, 27. april.

Renée Ridgway holdt oplægget 'Critical Feminist Screenshotting' på konference 'AI and Archives: Exploration, Possibilities and Challenges', organiseret af Sussex Universitet, UK/Sussex Humanities Lab & Feminist Stack, 27. april.

Peter Danholt holdt oplæg om aktivt (digitalt) medborgerskab ved Aarhus Kommunes konference om medborgerskab på Dokk1, 28. marts.

Renée Ridgway holdt online-oplægget 'Critical Feminist Screenshotting' på konferencen 'Algorithms for Her: Feminist Approaches to Digital Infrastructures, Cultures & Economies', Sheffield U.K., 23. marts

Christian Ulrik Andersen organiserede og præsenterede ved panel på transmediale festival 2023, Akademie der Künste, Berlin, 2. februar

PUBLIKATIONER

Publikationerne herunder er enten finansieret af SHAPE/Aarhus Universitet eller eksterne fonde, men alle er tilknyttet projekter i SHAPE.

Andersen, L. B., **Danholt, P.**, & Ratner, H. F. (2023). Hybrid teknologiforståelse. Tidsskriftet Læring Og Medier (LOM), 16(28). <https://doi.org/10.7146/lom.v16i28.136297>

Andersen, C. U. and Pold, S. Protest and Aesthetics in The Metainterface Spectacle. ISEA2022 Barcelona, International Symposium on Electronic Art, proceedings, 84-94.

Andersen, C. U. and Pold, S. (Forthcoming). Techniques of the Face – The Art and Politics of Video Conferencing (Inter)Faces. in Axel Volmar, Olga Moskatova and Jan Distelmeyer (eds.), Video Conferencing Infrastructures, Practices, Aesthetics. Transcript Verlag.

Andersen, C. U. and Geoff Cox. (2023). Toward a Minor Tech. Peer-reviewed Newspaper, 12(1).

Andersen, L. B., **Danholt, P.**, & Ratner, H. F. (2023). Hybrid teknologiforståelse. Tidsskriftet Læring Og Medier (LOM), 16(28). doi.org/10.7146/lom.v16i28.136297

Bak, P. P., **Bechmann, A.**, & Walter, J. G. (2023). Digital false information at scale in the EU: Current state of research in various disciplines, and future directions. New Media & Society. <https://doi.org.ez.statsbiblioteket.dk/10.1177/14614448221122146>

Bechmann, A., Mortensen, J. & Siegfredsen, N. (2023). Datafication in Human-Machine Communication between representation and preferences: an experiment on non-binary gender representation in voice-controlled assistants. SAGE.

Bekker, T., **Dalsgaard, P.**, Yoo D. et al. (2023). More-Than-Human Perspectives and Values in Human-Computer Interaction. CHI 2023 - Extended Abstracts of the 2023 CHI Conference on Human Factors in Computing Systems. Association for Computing Machinery, Inc, 2023. 516.

Bornakke, T., **Bechmann, A.**, Kalsnes, B., Heath, C., Györfadóttir, E. Ý., Granlund, F., Haaslahti, H., Brúsá, J., Holmberg, M., Horowitz, M. A., Ravn-Højgaard, S., Ali, S. J., & Ólafsson, T. (2023). A Nordic approach to democratic debate in the age of Big Tech: Recommendations from the Nordic Think Tank for Tech and Democracy. Nordic Council of Ministers. <https://pub.norden.org/nord2023-004/>

Danholt, P., Andersen, L.B. & **Lauritsen, P.**: (Forthcoming). To care for the possible: configuring care in the Teledialogue project. In Lydahl, D. & Nickelsen, N.C.M. (Eds.), Ethical and methodological dilemmas in social science interventions - careful engagements in healthcare, museums, design and beyond. Springer.

Danholt, P. (Forthcoming). Thinking Participatory Design workshops in the presence of cosmopolitics. DASTS2022 Special issue, STS Encounters.

Dindler, C., **O.S. Iversen** and Hjorth, M. et al. (2023). DORIT: An analytical model for computational empowerment in K-9 education. International Journal of Child-Computer Interaction. doi: <https://doi.org/10.1016/j.ijcci.2023.100599>

Fage-Butler, A., Ledderer, L. & Hvidtfelt Nielsen, K. (Eds.). (Forthcoming). Science communication and trust. Palgrave Macmillan.

Rafner, J., Zana, B., Beolet, T., Büyükgüzel, S., Michel, E., Maiden, N., Risi, S., & Sherson, J. (In Press). Crea.visions: A Platform for Casual Co-Creation with a Purpose Envisioning the Future through Human-AI Collaboration with Multiple Stakeholders. In ICC'23.

Rafner, J., Zana, B., Biskjær, M. M., **Dalsgaard, P.**, & Sherson, J. (In Press). Picture This: AI-Assisted Image Generation as a Resource for Problem Construction in Creative Problem-Solving. In Creativity and Cognition (C&C '23), June 19–21, 2023, Virtual Event, USA. ACM, New York, NY, USA, 7 pages. <https://doi.org/10.1145/3591196.3596823>

Ridgway, R. (2023). Deleterious consequences: How Google's original sociotechnical affordances ultimately shaped 'trusted users' in surveillance capitalism. In 'The State of Google Critique and Intervention', eds. Astrid Mager, Cristian Norocel, Richard Rogers, Big Data & Society Big Data & Society, 10(1). <https://doi.org/10.1177/20539517231171058>

Ridgway, R. (2023). Introverted Data: Sensorvault Subjects. In 'Cyberwar Topologies: In Struggle for a Post-American Internet', eds. Svitlana Matviiyenko and Kayla Hilstob, Digital Democracy Institute. <https://digitaldemocracies.org/research/cyberwar-topologies/>. Sent to Press

Soon, W., & Velasco, P. R. (2023). (De)constructing machines as critical technical practice. Convergence. doi.org/10.1177/13548565221148098

Walter, J. & Bechmann, A. (2023). Delegated Regulation on Data Access Provided for the Digital Services Act: Response to Call for Evidence from Nordic Observatory for Digital Media and Information Disorder (NORDIS). Aarhus.

Wiehn, T. & **Kapsch, P.H.** (Forthcoming). Algoritmer. In Andersen, J. & Hvenegaard Rasmussen, C. (Eds.). Digital kultur: En introduktion til digitale medier og samfund. Samfundslitteratur.

AKTIVITETER OG OUTREACH

Ole Sejer Iversen blev tildelt [særpris for digital samfunds-impact](#) af DI Digital og Digital Dogme, 6. december.

Projektet **Den digitale borger** deltog ved Nordic STS Conference 2023 i Oslo med et panel om 'Sociotechnical Data Studies', 7.-9. juni.

Antoinette Fage-Butler deltog i det internationale projekt "Sci-AI", som undersøger, hvordan AI påvirker vores tillid til videnskaben. Samarbejdet er organiseret af University of Hamburg og TU-Braunschweig.

Antoinette Fage-Butler afholdt Circle U.-workshop om 'participation' og medborgerkskab: "Risk, future narratives and sustainability", 12. maj.

Anja Bechmann deltog i panel om 'infodemics' til Matchpoints 2023, Aarhus Universitet, 11. maj.

Anja Bechmann deltog i [video-interview](#) med DM - Dansk Magisterforening om hendes forskning og deltagelse i Nordisk Ministerråds tænketank for tech og demokrati, April.

Renée Ridgway deltog i workshoppen ELSA (Ethics, Legal, Social Aspects of Open Web Index search), Technical University, Graz Austria, organiseret af TU Graz og Open Search Foundation, 19.-20. april.

Anja Bechmann var medforfatter til rapport fra Nordisk Tænketank for Tech og Demokrati: [Nordic approach to democratic debate in the age of Big Tech - Recommendations from the Nordic Think Tank for Tech and Democracy](#), d. 18. april.

Anja Bechmann blev udnævnt som nyt medlem af Det Kongelige Danske Videnskaberne Selskab, april.

Projektet **Digital dannelse og maskinlæring** lancerede i samarbejde med DR - Danmarks Radio [undervisningsmateriale om maskinlæring](#) til danske skoleelever, d. 20. marts.

Ole Sejer Iversen havde i regi af den nationale alliance for digital teknologiforståelse foretræde for Børne og Undervisningsudvalget i Folketinget d. 9. februar.

BEGIVENHEDER 2023

SHAPE var i 2023 arrangør og medarrangør af en række forskellige begivenheder og forskningsaktiviteter, herunder workshops, seminarer og konferencer, som er blevet til i samarbejde med en række forskellige samarbejdspartnere.

Workshop og netværksevent: Language generation and AI, 13. december

Center for Language Generation and AI (CLAI) samlede forskere inden for sprogmodeller, sproggeneration og kunstig intelligens på Aarhus Institute of Advanced Studies (AIAS) i samarbejde med Akademiet for Tekniske Videnskaber (ATV).

Workshop: Maskinlæring og kunstig intelligens i praksis (Aarhus), 13. december

Postdoc Magnus Høholt Kaspersen var moderator på en workshop om maskinlæring og kunstig intelligens målrettet biblioteksansatte. Organiseret i samarbejde med Centralbibliotekerne, Dokk1 og Aarhus Bibliotekerne.

Workshop: Counter-Mapping

University Surveillance, 6. december

AIAS-SHAPE fellow Lindsay Weinberg var sammen med Nathan Swanson (Purdue University) organisator bag en forskningsworkshop om overvågning, tilhørsforhold, sikkerhed og dataficering. Organiseret i samarbejde med Aarhus Institute of Advanced Studies (AIAS).

ServPub workshop med In-grid & Systerserver, 24. november

Projektet Digital Aktivismе organiserede workshop om den eksperimentelle platform inden for 'computational publishing', ServPub. Faciliteret af In-grid med bidrag fra medlemmer af Systerserver, Borough Road Gallery (LSBU).

Workshop: Maskinlæring og kunstig intelligens i praksis (Roskilde), 17. november

Postdoc Magnus Høholt Kaspersen var moderator på en workshop om maskinlæring og kunstig intelligens målrettet biblioteksansatte. Organiseret i samarbejde med Centralbibliotekerne og Roskilde Bibliotekerne.

Cross-disciplinary SHAPE lunch m. Maj Nygaard-Christensen, 17. november

Oplæg om projektet *Mapping user journeys to digitalized services among socially marginalized people*.

Juridisk seminarrække #4: Digitalisering som administrativ byrde, 10. november

Oplæg ved formand for Miljø- og Fødevareklagenævnet, professor Birgitte Egelund Olsen (Juridisk Institut, Aarhus Universitet) og lektor Matthias Döring (Institut for Statskundskab, Syddansk Universitet).

Symposium: Digital participation of young people with disabilities, 10. november
Forsknings Symposium med fokus på udvikling af teoretiske og metodiske rammer for forskning i digital deltagelse for unge med handicap. Organiseret af lektor v. Center for Børns Litteratur og Medier, Stine Liv Johansen, og lektor i neuropsykologi v. DPU, Louise Bøttcher.

Seminar: Neutralitet eller aktivisme? Journalister og forskere i dialog, 26. oktober
Halvdagskonference om samarbejdet mellem journalister og forskerkilder med særligt fokus på neutralitet eller aktivisme og på præsentation og repræsentation af forskerkilder i medierne. Organiseret af professor v. Institut for Kultur og Samfund, Lene Kühle, og lektor v. Institut for Statskundskab, Morten Brænder, i samarbejde med DMJX (Danmarks Medie- og Journalisthøjskole).

Workshop: Hvad betyder AI-billeder for nyhedsmedierne?, 12. oktober
I samarbejde med Ritzau var Center for Aesthetics of AI Images (AIIIM) organisator af en workshop om, hvordan kunstig intelligens udfordrer vores forståelse af billeder i nyhedsmedierne.

Cross-disciplinary SHAPE lunch m. Gabriel Torma, 11. oktober
Oplæg om projektet *VR2EASE - Planning a Virtual Reality Study on Renewable Innovation Perception*.

Workshop: Social media in Indonesia: Trends and challenges, 5. oktober
To-dages hybrid workshop om sociale mediers stigende indflydelse på Indonesiens samfund, økonomi og politik. Organiseret af professor Nils Ole Bubandt i samarbejde med KITLV og Stockholms Universitet.

Processing Community Day – a day of code, art, and culture, 30. september
Workshop i forbindelse med den internationale begivenhed, PCD – Processing Community Day. Med temaet "INFRA" satte workshoppen på Artikektskolen i Aarhus fokus på, hvordan de teknologiske infrastrukturer påvirker os mennesker. Organiseret af projektet Digital Aktivisme i samarbejde med Code&Share.

Workshop: AI images at Systime: education and everyday use, 28. september
Center for Aesthetics of AI Images (AIIIM) var organisator bag en workshop om, hvordan et forlag som Systime forholder sig til de mange nye muligheder for at generere billeder ved hjælp af kunstig intelligens.

Åbning af Center for Language Generation and AI (CLAI), 20. september
Åbningsseminar for Center for Language Generation and AI (CLAI) med temaet state-of-the-art for Large Language Models (LLM).

Juridisk seminarække #3: Digital forvaltning, retssikkerhed og databeskyttelse, 18. september.
Oplæg ved Folketingets Ombudsmand, Niels Fenger, og studielektor samt tidligere chefjurist i Vejle Kommune, Steen Jørgensen.

Cross-disciplinary SHAPE lunch m. Lotte Philipsen, 12. september
Oplæg om projektet *AI's democratic potentials for visual art?*

Seminar: Didactic Experiences with ChatGPT and More, 8. september

Center for Language Generation and AI (CLAI) stod bag et seminar om de didaktiske aspekter ved ChatGPT.

Gæsteforsker: Đorđe Krivokapić, 7. september

I samarbejde med CENSUS, Arts AU og den europæiske universitetsalliance Circle U. kunne SHAPE byde velkommen til lektor og forsker i biometrisk masseovervågning, Đorđe Krivokapić.

ServPub workshop, 26. juni

Hybrid workshop om eksperimentel og computational publishing, online og på Creative Computing Institute, University of the Arts London.

Seminar: Internet og sociale medier i folketingsvalgkampen 2022, 20. juni

Center for Internetstudier fremlagde resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse om brugen af internet og sociale medier under Folketingsvalgkampen 2022.

Juridisk seminarrække #2: Den digitale udviklingsjurist, 20. juni

Oplæg ved CEO og Director of Digital Compliance, Charlotte Bagger Tranberg, samt hlv. projektleder og jurist ved Syddjurs Kommune, Henrik Bojsen og Vibeke Kahl.

Workshop: AI Art as Welfare Technology?, 14. juni

Center for Aesthetics of AI Images (AIIM) organiserede i samarbejde med DokkX en workshop om relationen mellem kunst og AI-velfærdsteknologi.

Workshop: Hvordan kan du bruge maskinlæring i dit arbejde?, 12. juni

Serie af workshops for akademikere om brug af maskinlæring på jobbet i samarbejde med DM – Dansk Magisterforening, faciliteret af postdoc Magnus Høholt Kaspersen.

Nordic STS Conference 2023, 7.-9. juni

SHAPE deltog ved dette års Nordic STS Conference med et panel om sociotekniske datastudier.

Workshop: Hvordan kan du bruge maskinlæring i dit arbejde?, 22. maj

Serie af workshops for akademikere om brug af maskinlæring på jobbet i samarbejde med DM – Dansk Magisterforening, faciliteret af postdoc Magnus Høholt Kaspersen.

Workshop: StudenterTing – Data, demokrati og tillid?, 16. maj

Studenterworkshop om tillid og demokrati i et digitaliseret og dataficeret samfund med deltagere fra flere forskellige discipliner på AU. Modereret af postdoc Patrick Heiberg Kapsch og lektor Peter Danholt.

Konference: Contentious Data, Algorithms, & Digital Activism, 11.-12. maj
DEMINOVA LAB (AU) organiserede i samarbejde med SHAPE en konference om dataretfærdighed, algoritmer og digital aktivisme.

Workshop: Hvordan kan du bruge maskinlæring i dit arbejde?, 3. maj
Serie af workshops for akademikere om brug af maskinlæring på jobbet i samarbejde med DM – Dansk Magisterforening, faciliteret af postdoc Magnus Høholt Kaspersen.

Workshop: AI Images and the Democratization of Art, 3. maj
Center for Aesthetics of AI Images (AIIM) organiserede workshop med fokus på kommercialiseringen af AI-billeder og konsekvenserne heraf for den professionelle kunster og kunstnerisk praksis.

Juridisk seminarrække #1: Digitaliseringens betydning for juraen, 26. april
Oplæg ved professor ved Senter for Rettsinformatikk (Universitetet i Oslo), Dag Wiese Schartum, og professor v. Juridisk Institut (Aarhus Universitet), Bettina Lemann Kristiansen.

Cross-disciplinary SHAPE lunch m. Marie Louise Tørring & Torben Esbo Agergaard, 18. april
Oplæg om *The CAVA-project: Comparing Adverse Vaccine Event Reporting – an interdisciplinary study of early 21st Century digital health citizenship in Denmark*.

Seminar: Internet og sociale medier i folketingsvalgkampen 2022, 24. april
Center for Internetstudier fremlagde resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse om brugen af internet og sociale medier under Folketingsvalgkampen 2022.

Gæsteforsker: Brit Ross Winthereik, 31. marts
Professor ved Department of Technology, Management and Economics på Danmarks Tekniske Universitet (DTU), Brit Ross Winthereik, gæstede SHAPE med et oplæg om den digitale stat set fra velfærdsmodtagerens synspunkt.

Cross-disciplinary SHAPE lunch m. Bettina Lemann Kristiansen, 9. marts
Oplæg om digitalt medborgerskab i et retligt lys.

Workshop: ml-machine.org, 22. februar
Postdoc Magnus Høholt Kaspersen faciliterede workshop om platformen ml-machine.org i samarbejde med Åbent Lab på Dokk1.

Transmediale Research Workshop 2023: Toward a Minor Tech, 2. februar
Forskningsworkshop om 'minor tech' organiseret af projektet Digital Aktivisme i forbindelse med transmediale festival i Berlin.

Gæsteforsker: Arne Hintz, 24. januar
Lektor ved Cardiff's University School of Journalism, Media and Culture og co-director af Data Justice Lab, Arne Hintz, gæstede SHAPE med oplægget Digital Citizenship in a Datafied Society: Challenges and Opportunities for a Datafied Democracy.

Gæsteforsker: Makoto Takahashi, 17. januar
Ph.d. fra Cambridge University, Makoto Takahashi, gæstede SHAPE med et oplæg om Participation in Nuclear Emergencies (PINE).

EKSTERNE SAMARBEJDER

SHAPE har i 2023 samarbejdet med en række organisationer, myndigheder, offentlige institutioner samt universiteter nationalt og internationalt.

Aalborg Universitet

Aarhus International School (AIS)

Aarhus Kommune (ITK CityLab, Afdeling for Medborgerskab)

Aarhus Universitetshospital

Academy for Talented Youth (ATU, Region Midt)

ARoS Public

Art Hub Copenhagen

ATC

BBC micro:bit

Brown University

Center for Digital Citizenship (CDC, Roskilde Universitet)

Centralbibliotekerne

Centre for the Study of the Networked Image (London South Bank University)

Copenhagen Centre for Social Data Science (SODAS, Københavns Universitet)

Creative Computing Institute (University of the Arts London)

Dansk Socialrådgiverforening

DM – Dansk Magisterforening

Dokk1

DokkX

DR – Danmarks Radio

European University Institute

Faktabaari

Faktisk

George Washington University

In-Grid

IT-Universitetet København

Källkritikbyrå

King's College London

Københavns Professionshøjskole

Københavns Universitet

KØN – Gender Museum Denmark

KPMG Future Experience

MASSHINE (Aalborg Universitet)

META

Norrdjurs Kommune

Open Search Foundation

Pagella Politica

Roskilde Universitet

Southeast Asian & Caribbean Images (KITLV) (Universiteit Leiden)

Syddansk Universitet

Systemserver

The Danish Academy of Technical Sciences (ATV)

TjekDet

Varia

VIA University College

Uppsala Universitet

Universitetet i Bergen

University of Amsterdam

University of Helsinki

FORSKERE

Listen inkluderer alle forskere på Aarhus Universitet, som har deltaget i centerets forskningsaktiviteter i 2023.

Adela Sobotkova

Amanda Karlsson

Andreas Roepstorff

Anja Bechmann

Anne Odile Peschel

Antoinette Mary Fage-Butler

Anton Elias Holt

Asker Bryld Staunæs

Bettina Lemann Kristiansen

Carolina Sanchez Boe

Cathrine Hasse

Cecilie Eriksen

Christian Christrup Kjeldsen

Christian Dindler

Christian Ulrik Andersen

Christina Flesher Fominaya

Gabriele Torma

Hermes Arthur Hjorth

Ida Marie S. Lassen

Jacob Sherson

Jakob Linaa Jensen

Janet Frances Rafner

Jens Christian Bjerring

Jessica Aschemann-Witzel

Jessica Gabriele Walter

Jonas Frich

Karl-Emil Kjær Bilstrup

Kenneth Christian Enevoldsen

Kristoffer Laigaard Nielbo

Kristian Hvidtfelt Nielsen

Lasse Hansen

Lene Aarøe

Lene Kühle

Lindsay Weinberg

Line Have Musaeus

Lizette Vorster

Lotte Philipsen

Louise Bøttcher

Mads Rosendahl Thomsen

Magdalena Tyzlik-Carver

Magnus Høholt Kaspersen

Maj Nygaard-Christensen

Maja Hojer Bruun

Marianne Graves Petersen

Marie Koldkjær Højlund

Marie Louise Tørring

Marina Charquero Ballester

Marta Victoria

Mathias Holm Tveen

Michael Christensen

Midas Nouwens

Mikkel Rask Pedersen

Morten Breinbjerg

Morten Brænder

Morten H. Christiansen

Natalia Miranda

Nicholas Semi Haas

Nils Ole Bubandt

Ole Sejer Iversen

Pablo Velasco

Patrick Heiberg Kapsch

Per Andersen

Peter Dalsgaard

Peter Danholt

Peter Fazekas

Peter Lauritsen

Rebekah Brita Baglini

Renée Ridgway

Roberta Rocca

Ross Deans Kristensen-McLachlan

Stine Liv Johansen

Ulf Dalvad Berthelsen

Winnie Soon

Yen-Chieh Liao

Yuri Bizzoni

NYANSÆTTELSER 2023

Mikkel Rask Pedersen, Postdoc, Den Digitale Borger (November 2023)

Janet Rafner, AIAS-SHAPE fellow (September 2023)

Cecilie Eriksen, AIAS-SHAPE fellow (September 2023)

Lene Aarøe, AIAS-SHAPE fellow (September 2023)

Lindsay Weinberg, AIAS-SHAPE fellow (September 2023)

Nicholas Haas, AIAS-SHAPE fellow (September 2023)

Amanda Karlsson, Postdoc, The Invisible Men (TIM) (Maj 2023)

Michael Christensen, Postdoc, Den Digitale Borger (April-November 2023)

Magnus Høholt Kaspersen, Postdoc, Digital Dannelse og Maskinlæring (Februar 2023)

Kirsten Brohm, AC-fuldmægtig (Januar 2023)

STUDERENDE

Katarina Marie Hermansen, Studentermedhjælper, Den Digitale Borger (Oktober 2023)

Sofie Pahuus Lassen, Studentermedhjælper, Den Digitale Borger (September 2023)

Caroline Gjørtsvang Kock, Studentermedhjælper, Den Digitale Borger (September 2023)

Julie Laura Risager, Studentermedhjælper, Borgerinddragelse i samarbejde m. Aarhus Kommune (April – Oktober 2023)

Lukas Oliver Lindgren, Studentermedhjælper, Borgerinddragelse i samarbejde m. Aarhus Kommune (April – Oktober 2023)

Ida Elmosé Brøcker, Studentermedhjælper, Digitale Teknologier og Kollektiv Brugeradfærd (Marts - April 2023)

Andreas Hyldegaard Hansen, Studentermedhjælper, Digitale Teknologier og Kollektiv Brugeradfærd (Marts 2023)

SHAPE – Shaping Digital Citizenship

Institut for Kommunikation og Kultur
Afdeling for Digital Design and Informationsvidenskab
Aarhus Universitet
Helsingforsgade 14
DK-8200 Aarhus N

www.shape.au.dk